

Делото на авторот Мишко Божиноски дава значајни информации од поблиското историско минато на македонскиот народ и државата Република Македонија, со исклучителни паралелизми, логични констатации, заклучоци, објективно прикажување на настани и на личности, смели конструкции и прекрасни дијалози со историска тематика.

Пишува: Милева ЛАЗОВА

"Раскажувачки текстови врз фактографска основа (1940-1945 плус 2004)" од авторот Мишко Божиноски, вљубеник во македонската историографија од периодот на Втората светска војна и по неа, историски е многу значајно издание. Како и во претходните негови дела, посветени на македонската историја, тој и во најновиот труд особено внимание им посветува на настаните поврзани со периодот пред почетокот и за време на Втората светска војна, но и за периодот по 1990 година. Ова значајно дело претставува една целина со сите релевантни, суштински и логично поврзани настани во кои и тој самиот бил непосреден фактор и сведок.

Трудот тематски го поделил на осум посебни насловени дела, проследени со фотографии.

Рецензент на книгата "Раскажувачки текстови врз фактографска основа (1940-1945 плус 2004)" е проф. д-р Горѓи Малковски, кој во својата анализа за делото вели:

"Својата историска анализа авторот ја почнува со настаните поврзани со прославата на Илинден во Битола 1940 година, но и на други историски настани, при што многу префинето и

РАСКАЖУВАЧКИ ТЕКСТОВИ ВРЗ ФАКТОГРАФСКА ОСНОВА (1940-1945 плус 2004)

ИСТОРИСКИ ВРЕМЕПЛОВ ЗА КОРИФЕИТЕ НА МАКЕДОНСКАТА РЕВОЛУЦИОНЕРНА БОРБА

конструктивно се зафаќа да ги објасни причините за организирање на прославата (организирана и во други градови), која по своето значење, пораки и постигнати резултати е најзначаен настан во Македонија во 1940 година. Во вториот дел од трудот насловен како 'Прекршување гроздобер/септември 1941', авторот директно нè воведува во настаните поврзани со капитулацијата на Кралството Југославија во април

1941 година, со доаѓање на Германците во Битола и настаните кои потоа следувале".

Во следниот трет дел, како што потенцира проф. д-р Малковски, авторот Божиноски говори за историските премрежија во 1942 година, во која детално се разработуваат случувањата поврзани со историските личности и настани во Македонија во турбулентните години на Втората светска војна, директно поврзани со националните и со државните стремежи за идниот начин на постоење и делување на новата македонска држава. Но, како што веќе е познато, тие активности и делувања на теренот не секогаш завршувале успешно. За една голгота авторот пишува во следното поглавје, во кое тој многу успешно го прикажува моментот на репресиите низ кои минувале борците за слобода на Македонија во тогашните затвори.

"Живот со истомислениците осудени на смрт (мај 1943- март

1944)' е насловот на петтиот дел од трудот. Тоа главје во кое се опишани траумите и психолошките моменти на лицата, чии денови на живот биле изброени како резултат на изречените смртни пресуди од страна на тогашната власт за истакнатите револуционери и национални борци за македонската кауза. Оваа севкупна описна психолошка драма авторот ја овековечил и оживеал како чин, но и како поучен пример за тоа, какви биле ликот и целите кон кои се стремеле овие знаменити корифеи на македонската револуционерна борба", објаснува проф. д-р Малковски.

Во следниот дел се говори за историската пресвртница во славната НОАВ во Македонија, период на силен развој на вооружената борба, но и време кога се насирало пропаѓањето на фашизмот како идеологија и воена моќ. Како продолжение на сè ова е седмата глава, во која авторот се стреми минатото да биде инспирација за сегашноста и за иднината. Како што понатаму ќе запише рецензентот Малковски, авторот Божиноски како непосреден сведител на настаните и учесник во пресвртните моменти од создавањето на Република Македонија, непосредно со својата анализа се втурнува во презентирањето на историската ретроспектива на настаните и нејзиното функционално поврзување со сегашноста. Ова е обработено во последната осма глава, во која систематично, разумно и непристрасно прави пресек на состојбите во развојот на нашата држава и критичка паралела на тоа што е добиено, а што е изгубено во изминативе шеесет години.

